

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор **Андрій КРАСНОЖОН**
«08» 08 2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про Психологічну службу Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського
від «31» 08 2023 року (пр. № 1)
Уведено в дію наказом
від «31» 08 2023 року № 216

Одеса 2023

1. ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це положення визначає мету, структуру Психологічної служби Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», організацію управління нею, основні завдання, принципи, функції, зміст та порядок діяльності працівників, є правовою та організаційно-методичною основою її роботи.

1.2. Як структурний підрозділ університету психологічна служба забезпечує своєчасне і систематичне вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їх поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальних особливостей, сприяє створенню умов для виконання освітніх і виховних завдань університету.

1.3. Психологічне забезпечення освітнього процесу в університеті здійснюють практичні психологи. За своїм статутом працівники психологічної служби належать до педагогічних працівників і відповідно до чинного законодавства користуються всіма правами і гарантіями, передбаченими для них.

1.4. Практичні психологи університету сприяють взаємодії ЗВО, сім'ї і суспільства у вихованні здобувачів вищої освіти, їх адаптації до умов соціального середовища, забезпечують консультативну допомогу студентам, слухачам, аспірантам, науково-педагогічним працівникам та співробітникам.

1.5. Метою діяльності психологічної служби є сприяння створення умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

1.6. У своїй діяльності психологічна служба керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Статутом університету, а також цим Положенням.

1.7. Психологічна служба співпрацює з органами охорони здоров'я, соціальної політики, молоді та спорту, національної поліції, іншими органами виконавчої влади, а також комунальними закладами соціального захисту дітей, підтримки сімей, дітей та молоді, фахівцями із соціальної роботи об'єднаних територіальних громад, громадськими організаціями.

1.8. Психологічна служба співпрацює з ректоратом, деканатами факультетів, директорами інститутів, навчально-методичним відділом, гуртожитками та іншими підрозділами університету, органом студентського самоврядування.

2. СТРУКТУРА, УПРАВЛІННЯ ТА ЗМІСТ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.

2.1 Структура психологічної служби:

- до складу психологічної служби входять начальник та практичні психологи університету;
- штат і структура психологічної служби університету формуються відповідно до завдань та функцій університету і затверджується ректором університету.

2.2 Відповідно до посад та напрямів роботи:

- начальник психологічної служби організовує діяльність підрозділу;
- практичні психологи здійснюють супровід учасників освітнього процесу та співробітників університету.

2.3. Працівники психологічної служби підпорядковуються ректору та безпосередньо проректору з соціально-гуманітарної та науково-педагогічної роботи з усіх питань діяльності університету.

2.4 Посади працівників психологічної служби вводяться до штатного розпису університету в межах коштів, передбачених кошторисом витрат. Посади обіймають працівники з вищою освітою за відповідною спеціальністю.

2.5 Практичний психолог університету здійснює:

- психологічне забезпечення освітнього процесу;
- психологічний супровід психічного, розумового, соціального і фізичного розвитку здобувачів вищої освіти;
- психологічну діагностику та аналіз динаміки психічного, розумового і соціального розвитку здобувачів вищої освіти;
- психологічний супровід адаптації до умов освітнього процесу;
- реалізацію розвивальних, профілактичних, просвітницьких, корекційних програм з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів вищої освіти;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу з питань навчання, виховання здобувачів вищої освіти, особистого та професійного розвитку тощо;
- роботу з постраждалими від насильства учасників освітнього процесу тощо.

2.6. Практичний психолог університету бере участь у:

- освітній діяльності, спрямованій на забезпечення всебічного розвитку здобувачів вищої освіти як особистості, їх талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, вихованні відповідальних громадян, які

здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству;

- роботі вченої ради (за необхідністю), ректораті, робочих нарадах, а також може залучатись до психолого-педагогічних консилиумів, семінарів і засідань методичних об'єднань;

- розробці та впровадженні розвивальних, корекційних програм, методичних рекомендацій, планів освітньої діяльності з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей здобувачів освіти, а також для осіб, які перебувають на індивідуальній та інклюзивній формі навчання.

2.7. Практичний психолог університету сприяє:

- формуванню у здобувачів вищої освіти відповідальної та безпечної поведінки в ситуаціях ризику, навичок здорового способу життя, збереження репродуктивного здоров'я, готовності до самореалізації;

- профільному та професійному самовизначенню здобувачів освіти, формуванню життєвої компетентності;

- формуванню соціально-комунікативної компетентності учасників освітнього процесу;

- попередженню та профілактиці професійного вигорання науково-педагогічних працівників та співробітників;

- формуванню психологічної готовності учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі з дитиною з особливими освітніми потребами;

- формуванню психологічної культури учасників освітнього процесу;

- попередженню будь-яких видів і форм насильства та конфліктів серед здобувачів вищої освіти;

- формуванню небайдужого ставлення здобувачів вищої освіти до постраждалих дітей, усвідомлення необхідності невідкладного інформування педагогів про випадки домашнього насильства і конфліктів серед здобувачів вищої освіти, що стали їм відомі.

2.8. Атестація практичних психологів, начальника психологічної служби університету здійснюється відповідно до чинного законодавства.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1 Завдання психологічної служби :

- збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів вищої освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективним психолого-педагогічними технологіями;

- сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.

3.2. Принципами діяльності психологічної служби є:

- науковість, цілісність і наступність, професійна компетентність та відповідальність;
- індивідуальний підхід;
- доступність соціально-педагогічних та психологічних послуг (допомоги);
- міждисциплінарність, комплексність і системність у здійсненні професійної діяльності;
- добровільність;
- людиноцентризм та партнерство;
- конфіденційність;
- дотримання норм професійної етики.

3.3. Функції психологічної служби:

- діагностично-прогностична- психолого-педагогічне вивчення чинників становлення особистості, її індивідуального розвитку;
- організаційно-методична – визначення стратегії, мети завдань, планування діяльності психологічної служби та координація взаємодії учасників освітнього процесу;
- корекційно-розвиткова – система впливів, спрямованих на подолання визначених проблем, труднощів, шкідливих звичок, негативних емоційних станів тощо у здобувачів вищої освіти;
- здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психофізичному та інтелектуальному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки;
- сприяння розвитку освітніх, інтелектуальних, загальних, спеціальних та соціальних здібностей, формування мотивації до освітньої діяльності у здобувачів вищої освіти;
- надання психолого-педагогічної допомоги здобувачам вищої освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;
- консультативна – допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу;
- просвітницько-профілактична - поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав учасників освітнього процесу, вжиття заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення, моральний та соціальний розвиток, профілактика та попередження негативних впливів;

- соціально- захисна – здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, які опинилися у складних життєвих обставинах, перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо).

3.4. Напрями діяльності працівників психологічної служби:

- діагностика – виявлення причин труднощів у навчанні, інтелектуальному розвитку, соціально- психологічній адаптації; вивчення та визначення індивідуальних особливостей динаміки розвитку особистості, потенційних можливостей в освітньому процесі, професійному самовизначенні;

- профілактика – своєчасне попередження відхилень у розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі;

- корекція – усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів освіти, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища, схильності до залежностей та правопорушень, різних форм девіантної поведінки;

- навчальна діяльність – форма активного співробітництва, направлена на удосконалення, розвиток, формування особистості;

- консультування – багатофункціональний вид індивідуальної та групової роботи, спрямований на вирішення запитів, з якими звертаються учасники освітнього процесу;

- зв'язки з громадськістю – діяльність, спрямована на досягнення взаєморозуміння, співпрацю між окремими особами, колективами, соціальними групами, організаціями, державними органами управління ;

- просвіта – формування психологічної та соціальної компетентності учасників освітнього процесу.

- психолого-педагогічна допомога здобувачам освіти з метою адаптації до умов навчання і життєдіяльності;

- консультативна допомога у вирішенні проблем щодо розвитку, виховання, навчання та формування психологічної і соціальної компетентності учасників освітнього процесу;

- просвітницько-профілактична – поширення психологічних знань, виявлення фактів порушення прав студента, вжиття заходів щодо подолання негативних чинників, які впливають на життєзабезпечення студента, його моральний та соціальний розвиток, профілактика та попередження негативних впливів;

- соціально-захисна – здійснення соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу, які опинилися у складних життєвих обставинах,

перебувають у кризових ситуаціях (постраждали від соціальних, техногенних, природних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, переселення, зазнали насильства тощо);

- захист конституційних прав і статусу, законних інтересів здобувачів вищої освіти.

3.5. Тривалість робочого тижня та графік роботи практичного психолога і соціального педагога університету визначаються чиним законодавством та правилами внутрішнього розпорядку університету.

3.6. Практичним психологам університету надаються окремі робочі та навчальні приміщення (кабінети) для групової та індивідуальної роботи, що забезпечуються необхідними технічними засобами, канцелярським приладдям, навчально-методичними матеріалами тощо.

3.7. У сфері організаційного та інформаційно-технічного забезпечення робочого процесу працівники психологічної служби мають право:

- отримувати у встановленому порядку від інших структурних підрозділів університету необхідну інформацію та матеріали;

- у службових потребах використовувати відомчий та орендований автотранспорт, інші засоби організаційного та матеріально-технічного забезпечення.

3.8. З питань організації освітнього процесу психологічна служба співпрацює з основними структурними підрозділами університету, навчально-методичним відділом, відділом кадрів, профспілкою та студрадою, а також з державними громадськими установами та організаціями.

3.9. За підсумками навчального року психологічна служба складає звіт з виконаної роботи, що включає як окремий розділ до щорічного звіту про роботу університету відповідно до вимог Міністерства освіти України.

3.10. Працівник психологічної служби зобов'язаний:

- знати чинне законодавство щодо діяльності психологічної служби у системі освіти та інші нормативно-правові акти, пов'язані з його діяльністю;

- будувати свою діяльність на основі доброзичливості, довіри, у тісний співпраці з усіма учасниками освітнього процесу;

- застосовувати у роботі психологічний і соціологічний інструментарій, рекомендований для використання;

- бути компетентним і постійно збагачувати знання у межах своєї компетенції;

- надавати психологічну допомогу за запитами учасників освітнього процесу;

- уникати будь-яких неофіційних взаємин з учасниками освітнього процесу;

- інформувати учасників освітнього процесу про результати проведених психологічних обстежень, їх значення і можливості подальшого використання (за винятком особистої інформації), про свою діяльність на основі об'єктивних і точних даних таким чином, щоб не зашкодити професії;
- здійснювати індивідуальну діагностику, корекцію за запитом повнолітніх учасників освітнього процесу ;
- виконувати функції та надавати оцінювальні судження щодо учасників освітнього процесу, зокрема щодо їх поведінки, особистих рис, відповідності соціальним нормам, з неупередженістю;
- використовувати науково-обґрунтовані методи і технології професійної діяльності;
- поважати професійну компетентність своїх колег та представників суміжних професій;
- популяризувати соціально-психологічні знання; поважати гідність здобувачів вищої освіти;
- виконувати свої посадові обов'язки в межах своїх повноважень;
- нести особисту відповідальність за результати і наслідки своєї професійної діяльності;
- пропагувати здоровий спосіб життя, підвищувати рівень психологічних знань педагогічних працівників;
- постійно підвищувати свій професійний рівень;
- знати вимоги державних стандартів щодо забезпечення освітнього процесу, основні напрями і перспективи розвитку освіти, психолого-педагогічної науки.

3.11. Працівник психологічної служби має право:

- визначати різні види робіт з огляду на потребу університету;
- планувати діяльність відповідно до рекомендацій методичних установ психологічної служби України.
- ознайомлюватися з документами, скаргами, що містять оцінювання його роботи, надавати роз'яснення щодо них;
- захищати професійну честь і гідність;
- здійснювати індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку, тощо) діяльність за межами університету;
- отримувати методичну допомогу, в тому числі й супервізію та інтервізію, підвищувати кваліфікацію, здійснювати перепідготовку;
- вільно обирати освітні програми, форми навчання, заклади освіти, установи і організації, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку працівників психологічної служби;

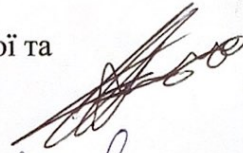
- відмовитись від виконання розпоряджень керівника в тих випадках, коли вони суперечать професійно-етичним принципам, та виконання діяльності, не передбаченої трудовим договором, посадовими обов'язками та планом роботи.

Практичний психолог

Ірина САЗОНОВА

Проректор з соціально-гуманітарної та науково-педагогічної роботи

Андрій НАЧЕВ

Юрисконсульт

Ірина СИЛЬЧЕНКО